REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E EKONOMISË, KULTURËS DHE INOVACIONIT

AGJENCIA KOMBËTARE E ARSIMIT, FORMIMIT PROFESIONAL DHE KUALIFIKIMEVE

PROGRAM ORIENTUES PËR PROVIMIN E MATURËS SHTETËRORE PROFESIONALE

TEORIA PROFESIONALE E INTEGRUAR: KUALIFIKIMI PROFESIONAL "TREGTI"

(Niveli IV në KSHK, referuar Niveli IV në KEK)

Tiranë, 2024

Rr. Mustafa Lleshi, Godina e Thesarit, Kati i tretë, Tiranë Web site: www.akafp.gov.al
Tel/fax.+355 42237087

1. Udhëzime të përgjithshme

Ky program orientues ndihmon në përgatitjen e nxënësve për Kualifikimin Profesional "**Tregti**", me strukturë 2+2, për provimin e detyruar "Teori profesionale" e integruar të Maturës Shtetërore Profesionale. Ai synon orientimin e përgatitjes së nxënësve nëpërmjet përqendrimit në njohuritë dhe aftësitë më të rëndësishme të lëndëve teorike profesionale. Njëherazi, ndihmon edhe në verifikimin paraprak të përgatitjes përfundimtare të nxënësve sepse mundëson zhvillimin e testimeve përmbledhëse. Programi orientues për provimin e "Teorisë profesionale të integruar" bazohet në:

- programet e lëndëve teorike profesionale të Kualifikimit Profesional "**Ekonomi-Biznes**", Niveli II i KSHK-së, (klasa 10-të dhe 11-të;
- programet e lëndëve teorike profesionale të Kualifikimit Profesional "**Tregti**", Niveli IV i KSHK-së (klasa e 12-të dhe 13-të);
- Udhëzimin e përbashkët të MAS dhe MFE nr. 27, datë 12.12.2023 "Për organizimin dhe zhvillimin e provimeve të Maturës Shtetërore dhe Maturës Shtetërore Profesionale 2024".

Në të përfshihen njohuritë dhe aftësitë më të rëndësishme të këtyre programeve dhe që janë në themel të formimit teorik profesional të nxënësit.

2. Udhëzime për zbatimin e programit

Ky program duhet shqyrtuar me kujdes sepse evidenton dhe përforcon njohuritë teorike, por dhe aftësitë e nxënësve për aplikimin e njohurive në situata të njohura e të reja, analizën dhe vlerësimin e këtyre situatave. Specialistët e përfshirë në hartimin e bankës së pyetjeve dhe tezës së provimit të detyruar të "Teorisë profesionale të integruar", nuk duhet të përfshijnë për vlerësim tema mësimore që nuk janë parashikuar në këtë program. Përgatitja e nxënësve për provim të bëhet në mënyrë të vazhdueshme dhe duke përdorur një larmi metodash dhe mjetesh.

Gjatë punës për përgatitjen e nxënësve për provimin e detyruar "Teori profesionale e integruar" të Maturës Shtetërore Profesionale, është e rëndësishme që herë pas here mësuesi të zhvillojë testime të nxënësve të tij, me teste që mund t'i hartojë vetë duke u bazuar në modelet e mëparshme të testeve të Maturës Shtetërore për teorinë profesionale.

Qëllimi i provimeve të Maturës Shtetërore Profesionale është vlerësimi i të nxënit dhe arritjeve si dhe përzgjedhjen e nxënësve për arsimim të mëtejshëm.

Testi për Kualifikimin Profesional "**Tregti**" do të ndërtohet në mënyrë të tillë ku të jenë të përfshira të tri nivelet e vështirësisë: niveli bazë, niveli mesatar dhe niveli i lartë. Njëkohësisht,

edhe shpërndarja e pikëve në test do të jetë në varësi të përqindjeve që zë çdo nivel. Gjatë hartimit të njësive të testit duhet të mbahen parasysh synimet e përgjithshme, në skeletkurrikulat përkatëse, të temave të përzgjedhura në këtë program.

Ky program përmban rreth 30% të vëllimit të përgjithshëm të lëndëve të kulturës profesionale. Në këtë program janë përfshirë ato lëndë, të cilat përbëjnë bazën kryesore dhe thelbësore për formimin profesional të nxënësve.

Nxënësit duhet të kenë parasysh se lënda, e cila ka peshën më të madhe në këtë program orientues të Maturës Shtetërore Profesionale, në test do të përfaqësohet nga një numër më i madh pyetjesh.

3. Lëndët dhe temat përkatëse

Në programin orientues të provimit të "**Teorisë profesionale të integruar**" në kuadrin e provimit të detyruar "Teori profesionale e integruar", të Maturës Shtetërore Profesionale, për Kualifikimin Profesional "**Tregti** ", do të përfshihen programet e lëndëve profesionale të mëposhtme:

1. Njohuri në Mikroekonomi, kl. 10;
2. Njohuri në Makroekonomi, kl. 11;
3. Llogari dhe kontabilitet, kl. 10 dhe kl. 11;
4. Tregti, kl. 12 dhe kl. 13;
5. Sjellje konsumatore, kl. 13;
6. Sistemi tatimor dhe doganor kl. 13;

Tabela 1: Lëndët profesionale të përfshira në programin orientues dhe peshat e tyre përkatëse janë si më poshtë, duke konsideruar vëllimin dhe rëndësinë e tyre në formimin profesional të nxënësve.

Nr	Lënda	Vëllimi i orëve për çdo lëndë	Peshat në %
1	Njohuri në Mikroekonomi	44	14
2	Njohuri në Makroekonomi	20	6
3	Sjellje konsumatore	29	9
4	Llogari dhe kontabilitet	90	28
5	Tregti	105	33
6	Sistemi tatimor dhe doganor	32	10
	TOTALI	**320**	**100%**

Temat sipas lëndëve janë:

1. **“Njohuri në Mikroekonomi”**, kl.10: **(44 orë)**

- Kërkesa, oferta, funksionimi i tregjeve dhe ekuilibri i tyre 20 orë
- Prodhimi, kostot, të ardhurat dhe fitimi i ndërmarrjes 24 orë

2. “Njohuri në Makroekonomi”, kl.11: **(20 orë)**

- Paraja dhe institucionet financiare 10 orë
- Inflacioni, papunësia dhe ciklet e biznesit 10 orë

3. “Sjellje konsumatore”, kl.13: **(29 orë)**

- Rëndësia e kuptimit të sjelljes konsumatore 4 orë
- Blerja e re dhe blerja e persëritur 7 orë
- Sjellja gjatë dhe pas blerjes 10 orë
- Sjellja konsumatore dhe marketingu miks 8 orë

4. **“Llogari dhe kontabilitet”**, kl.10 dhe kl.11: **(90 orë)**

- Inventarizimi, inventarët dhe bilanci 20 orë
- Llogaritë e mallrave 26 orë
- Tatimi mbi vlerën e shtuar 14 orë
- Aktivet e qëndrueshme dhe regjistrimet që lidhen me to 15 orë
- Regjistrimet kontabël në fushën e personelit 15 orë

5. “Tregti”, kl 12 dhe kl 13: (105 orë)

- Njohuri të përgjithshme mbi tregtinë 10 orë
- Mallrat dhe shërbimet 11 orë
- Magazinimi 13 orë
- Transporti 14 orë
- Shpërndarja 14 orë
- Tregjet dhe format e tij 7 orë
- Organizimi dhe drejtimi i ndërmarrjes tregtare 9 orë
- Teknologjia dhe inovacioni në tregti (E - commerce) 6 orë
- Tregtia ndërkombëtare dhe zhvillimi ekonomik 8 orë
- Kursi i këmbimit 5 orë

- Tregtia dhe globalizimi 8 orë

6. "Sistemi tatimor dhe doganor", klasa 13: (32 orë)

- Sistemi tatimor në Shqipëri (roli, detyrat dhe funksionet e organeve tatimore qendrore e lokale) 6 orë
- Detyrimet fiskale lokale: baza ligjore, llojet, roli i organeve tatimore qendrore dhe lokale 6 orë
- Procedurat e eksport - importit. Agjentët doganorë 8 orë
- Taksat dhe tarifat doganore 6 orë
- Akciza 6 orë